
PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2016)0452

Činnosť európskej ombudsmanky za rok 2015

Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. novembra 2016 o výročnej správe o činnosti európskej ombudsmanky za rok 2015 (2016/2150(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na výročnú správu o činnosti európskej ombudsmanky za rok 2015,
- so zreteľom na článok 15 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na článok 228 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na článok 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na článok 11 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na článok 41 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na článok 42 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na článok 43 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu 94/262/ESUO, ES, Euratom z 9. marca 1994 o úprave a všeobecných podmienkach upravujúcich výkon funkcie ombudsmana¹,
- so zreteľom na Európsky kódex dobrej správnej praxe prijatý Európskym parlamentom 6. septembra 2001²,
- so zreteľom na rámcovú dohodu o spolupráci uzatvorenú medzi Európskym parlamentom a európskym ombudsmanom 15. marca 2006, ktorá nadobudla účinnosť 1. apríla 2006,
- so zreteľom na zásady transparentnosti a integrity pri lobovaní, ktoré uverejnila Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD),

---

¹ Ú. v. ES L 113, 4.5.1994, s. 15.

² Ú. v. ES C 72 E, 21.3.2002, s. 331.

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o činnosti Európskeho ombudsmana,
  - so zreteľom na článok 220 ods. 2 druhú a tretiu vetu rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre petície (A8-0331/2016),
- A. keďže výročná správa o činnosti európskej ombudsmanky za rok 2015 bola oficiálne predložená predsedovi Európskeho parlamentu 3. mája 2016 a ombudsmanka Emily O'Reillyová predložila správu Výboru pre petície 20. júna 2016 v Bruseli;
  - B. keďže v článku 15 ZFEÚ sa uvádza, že inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie dodržiavajú v čo najväčšej možnej miere zásadu otvorenosti, s cieľom podporovať dobrú správu vecí verejných a zabezpečiť účasť občianskej spoločnosti;
  - C. keďže v článku 24 ZFEÚ sa stanovuje zásada, že každý občan Únie sa môže obrátiť na ombudsmana ustanoveného v súlade s článkom 228 ZFEÚ;
  - D. keďže podľa článku 228 ZFEÚ je európsky ombudsman oprávnený prijímať sťažnosti týkajúce sa prípadov nesprávneho úradného postupu inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie s výnimkou Súdneho dvora Európskej únie v rámci jeho súdnej funkcie;
  - E. keďže v článku 258 ZFEÚ sa stanovuje úloha Komisie ako strážkyne zmlúv; keďže neschopnosť vykonávať túto zodpovednosť alebo jej nevykonávanie by sa mohlo považovať za nesprávny úradný postup;
  - F. keďže v súlade s článkom 298 ZFEÚ „sú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie podporované otvorenou, efektívnou a nezávislou európskou administratívou“ a keďže ten istý článok umožňuje, aby na tento účel boli v sekundárnom práve zakotvené formou nariadení konkrétne ustanovenia uplatniteľné na celú správu EÚ;
  - G. keďže článok 41 charty základných práv stanovuje, že „každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote“;
  - H. keďže podľa článku 43 Charty základných práv „každý občan Únie, ako aj každá fyzická osoba, ktorá má bydlisko, alebo každá právnická osoba, ktorá má sídlo v členskom štáte, má právo oznámiť ombudsmanovi Únie prípady nesprávneho úradného postupu inštitúcií a orgánov Spoločenstva, s výnimkou Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa v rámci výkonu ich súdnych právomocí“;
  - I. keďže úrad európskeho ombudsmana zriadený Maastrichtskou zmluvou oslávil v roku 2015 dvadsiate výročie svojho vzniku, pričom od roku 2005 riešil 48 840 sťažností;
  - J. keďže podľa prieskumu Flash Eurobarometer týkajúceho sa práv vyplývajúcich z občianstva EÚ, ktorý sa uskutočnil v októbri 2015, 83 % európskych občanov vie, že občan Únie má právo podať sťažnosť Európskej komisii, Európskemu parlamentu či európskemu ombudsmanovi;
  - K. keďže nesprávny úradný postup sa podľa európskeho ombudsmana definuje ako zlá alebo nedostatočná správa, ku ktorej dochádza, keď inštitúcia alebo verejný orgán nepostupuje v súlade s právnym predpisom, pravidlom alebo pre ňu záväznou zásadou alebo nerešpektuje zásady dobrej správy vecí verejných alebo porušuje ľudské práva;

- L. keďže Európsky kódex dobrej správnej praxe sa zameriava na predchádzanie nesprávnym úradným postupom; keďže užitočnosť tohto nástroja obmedzuje jeho nezáväzná povaha;
  - M. keďže vysoká transparentnosť je kľúčová pre získanie legitimacy a dôvery v to, že rozhodnutia sú založené na celkovom verejnom záujme;
  - N. keďže nejasnosť, pokiaľ ide o spisy, ktoré majú veľký vplyv na sociálno-ekonomický model EÚ a často aj podstatné dôsledky vo sfére verejného zdravia a životného prostredia, zvykne vytvárať nedôveru medzi občanmi a vo verejnej mienke vo všeobecnosti;
  - O. keďže oznamovatelia protispoločenskej činnosti majú kľúčovú úlohu pri odhaľovaní prípadov nesprávneho úradného postupu a v určitých prípadoch dokonca politickej korupcie; keďže tieto prípady vážne podkopávajú kvalitu našej demokracie; keďže oznamovatelia následne čelia vážnym ťažkostiam a príliš často sú vystavení negatívnym osobným dôsledkom na viacerých úrovniach, a to nie len v profesijnej, ale aj v trestnoprávnej rovine; keďže pri nedostatku ďalších záruk by tieto známe predchádzajúce skúsenosti mohli jednotlivcov odrádzať od toho, aby v súlade s etickými zásadami v budúcnosti oznamovali nezákonné konanie;
  - P. keďže v roku 2014 bolo dodržaných 90 % rozhodnutí a/alebo odporúčaní európskej ombudsmanky, čo je o 10 % viac ako v roku 2013;
  - Q. keďže kľúčovými témami vyšetrení, ktoré ombudsmanka iniciovala v roku 2015, boli: transparentnosť v rámci inštitúcií EÚ, etické otázky, účasť občanov na rozhodovaní EÚ, pravidlá hospodárskej súťaže EÚ a základné práva;
  - R. keďže Výbor pre petície je aktívnym členom Európskej siete ombudsmanov; keďže výbor v rámci tejto funkcie dostal od európskej ombudsmanky 42 sťažností, ktoré má ďalej vybaviť ako petície;
1. schvaľuje výročnú správu za rok 2015 predloženú európskou ombudsmankou;
  2. vyjadruje Emily O'Reillyovej uznanie za vynikajúcu prácu a neúnavné úsilie o skvalitňovanie služieb, ktoré občanom ponúka európska administratíva; uznáva význam transparentnosti ako základného prvku získavania dôvery a dobrej správy vecí verejných, čo zdôrazňuje aj vysoký podiel sťažností týkajúcich sa práve transparentnosti (22,4 %), čím sa táto otázka dostáva na prvé miesto spomedzi všetkých riešených tém; uznáva úlohu strategických vyšetrení pri zabezpečovaní dobrej správy vecí verejných a podporuje tie vyšetrenia, ktoré v tejto oblasti doteraz zrealizoval úrad európskeho ombudsmana;
  3. víta nepretržité úsilie európskej ombudsmanky o zvýšenie transparentnosti rokovaní o TTIP prostredníctvom návrhov predložených Komisii; oceňuje, že Komisia v reakcii na tieto návrhy vydala množstvo dokumentov o TTIP, čím podporila transparentnosť ako jeden z troch pilierov svojej novej obchodnej stratégie; opätovne zdôrazňuje, že v medzinárodných dohodách, ako je TTIP, CETA a iné dohody, je potrebná širšia transparentnosť, čoho sa domáhajú mnohí znepokojení občania obracajúci sa na Výbor pre petície; požaduje rozhodnejšiu a rozsiahlejšiu snahu v tomto smere, aby sa zachovala dôvera európskych občanov;
  4. vyzýva európsku ombudsmanku, aby prešetrila, do akej miery je vytvorenie týchto

zabezpečených čítární v súlade s právom na prístup k dokumentom a so zásadami dobrej správy vecí verejných;

5. pripomína, že nariadenie (ES) č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie je založené na zásade čo najširšieho prístupu; zdôrazňuje preto, že s cieľom zabezpečiť, aby občania mohli v plnej miere vykonávať svoje demokratické práva, musí byť pravidlom transparentnosť a úplný prístup k dokumentom v držbe inštitúcií EÚ; zdôrazňuje, že, ako už rozhodol Súdny dvor Európskej únie, výnimky z tohto pravidla treba riadne vykladať s prihliadnutím na prevažujúci verejný záujem na zverejnení a požiadavky demokracie, užšej účasti občanov na rozhodovacom procese, legitimity riadenia, efektívnosti a zodpovednosti voči občanom;
6. nabáda Komisiu a členské štáty, aby posilnili postavenie európskeho ombudsmana tým, že mu dajú možnosť vydávať vyhlásenia o neplnení nariadenia (ES) č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie zo strany rôznych inštitúcií EÚ, za predpokladu, že tieto dokumenty nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 4 a článku 9 ods. 1 nariadenia; podporuje myšlienku, že ombudsman by mal byť na základe preskúmania neplnenia oprávnený prijať rozhodnutie o uvoľnení príslušných dokumentov;
7. vyjadruje poľutovanie nad tým, že revízia nariadenia (ES) č. 1049/2001 uviazla na mŕtvom bode; domnieva sa, že v tomto smere by sa malo bezodkladne pokročiť, keďže nariadenie už nezodpovedá aktuálnemu právnemu stavu ani inštitucionálnej praxi;
8. uznáva potrebu transparentnosti v rozhodovaní EÚ a podporuje európsku ombudsmanku, aby vyšetrovala neformálne rokovania medzi tromi hlavnými inštitúciami EÚ (tzv. trialógy) a začala verejnú konzultáciu na túto tému; podporuje uverejňovanie dokumentov týkajúcich sa trialógov s náležitým zreteľom na články 4 a 9 nariadenia (ES) č. 1049/2001;
9. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia poskytla Vyšetrovaciemu výboru Európskeho parlamentu vo veci merania emisií v automobilovom priemysle (EMIS) neúplnú dokumentáciu, ktorá bola zostavená tak, že v nej chýbali určité informácie, ktoré Komisia nepovažovala za podstatné; vyzýva Komisiu, aby vo svojej činnosti zabezpečila najvyššiu možnú presnosť a úplnú transparentnosť, pokiaľ ide o poskytovanú dokumentáciu, čo je v plnom súlade so zásadou úprimnej spolupráce, s cieľom zabezpečiť, aby výbor EMIS mohol v plnej miere a účinne vykonávať svoje vyšetrovacie právomoci;
10. podporuje snahu európskej ombudsmanky o transparentnejšie fungovanie Európskej centrálnej banky v súlade s prísnyimi normami v oblasti riadenia, predovšetkým ako člena trojky a kvadrigy, ktorý dohliada na programy fiškálnej konsolidácie v členských štátoch EÚ; víta rozhodnutie ECB zverejniť zoznamy zasadnutí členov jej Výkonnej rady; podporuje nové hlavné zásady pre prejavy a vytvorenie tzv. tichého obdobia v súvislosti s trhovými citlivými informáciami pred zasadnutiami Rady guvernérov;
11. berie na vedomie pozíciu ECB ako menového orgánu a zároveň poradného člena trojky a kvadrigy a vyzýva európsku ombudsmanku, aby ochránila záujmy dobrej správy jedného z najdôležitejších európskych finančných orgánov;
12. vyzýva k väčšej transparentnosti na zasadnutiach Euroskupiny, ktorá by šla nad rámec

- opatrení, ktoré už prijal jej predseda po intervencii európskej ombudsmanky;
13. schvaľuje skutočnosť, že ombudsmanka vyšetruje zloženie a transparentnosť činnosti expertných skupín Komisie; berie na vedomie úsilie Komisie o otvorenie týchto skupín verejnosti a zdôrazňuje, že na dosiahnutie úplnej transparentnosti sú potrebné ďalšie kroky; opätovne vyzýva Radu vrátane jej prípravných orgánov, aby sa čo najskôr zapojila sa do registra lobistov a aby sa zvýšila transparentnosť svojej činnosti;
  14. podporuje úsilie ombudsmanky o zvýšenie transparentnosti lobizmu; vyjadruje poľutovanie nad neochotou Komisie zverejniť podrobné informácie o schôdzach s lobistami tabakového priemyslu; naliehavo žiada Komisiu, aby zabezpečila úplnú transparentnosť svojho konania a získala tak vyššiu dôveru verejnosti vo svoju činnosť;
  15. vyzýva Komisiu, aby verejnosti prostredníctvom jednej centralizovanej databázy online bezplatne, úplne zrozumiteľne a ľahko prístupným spôsobom zverejnila všetky informácie o vplyve lobistov;
  16. vyzýva Komisiu, aby v roku 2017 predložila návrh povinného a právne záväzného registra lobistov zameraný na odstránenie všetkých právnych medzier a dosiahnutie vytvorenia povinného registra pre všetkých lobistov;
  17. podporuje úsilie o zavedenie usmernení týkajúcich sa transparentnosti lobizmu, ktoré by sa týkali nielen inštitúcií EÚ, ale aj vnútroštátnych orgánov;
  18. poukazuje na obavy občanov týkajúce sa spôsobu, akým Komisia vedie konania o porušení povinnosti pred Súdnym dvorom, a nedostatočnej transparentnosti príslušných krokov tohto postupu; zdôrazňuje, že právo na dobrú správu vecí verejných, ako je zakotvené v článku 41 Charty základných práv Európskej únie, zahŕňa povinnosť dostatočne zdôvodniť prípady, v ktorých sa Komisia rozhodne nezačať konanie o porušení predpisov pred Súdnym dvorom; víta strategické vyšetrowanie európskej ombudsmanky týkajúce sa systémových problémov, ktoré sa vyskytujú v rámci projektu EU Pilot;
  19. víta otvorenie vyšetrowania ombudsmanky (vec OI/5/2016/AB) v súvislosti s konaním Komisie ako strážkyne zmlúv pri vybavovaní sťažností vo veci porušenia postupov v rámci projektu EU Pilot; pripomína predchádzajúce žiadosti Výboru pre petície o zabezpečenie prístupu k dokumentom týkajúcim sa projektu EU Pilot a konaní o porušení predpisov, keďže petície často vedú k začatiu takýchto konaní;
  20. víta skutočnosť, že európska ombudsmanka pokračuje vo vyšetrowaní prípadov tzv. efektu otáčavých dverí v Komisii; oceňuje skutočnosť, že v dôsledku týchto vyšetrowaní poskytla Komisia väčšie množstvo informácií o menách svojich riadiacich pracovníkov, ktorí odišli pracovať do súkromného sektora; nabáda k častejšiemu uverejňovaniu mien a iných údajov týchto osôb; vyjadruje nádej, že ďalšie európske inštitúcie a agentúry budú túto prax nasledovať; víta ochotu Komisie zverejňovať informácie týkajúce sa zamestnania bývalých komisárov po odchode z funkcie; vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že bývalý predseda Komisie Barroso bol vymenovaný za poradcu a predsedu bez výkonných právomocí v spoločnosti Goldman Sachs International; vyzýva ombudsmanku, aby začala strategické vyšetrowanie toho, ako Komisia rieši Barrosov prípad tzv. efektu otáčavých dverí, a aby vypracovala odporúčania týkajúce sa reformy kódexu správania v súlade so zásadami dobrej správy vecí verejných a s požiadavkami zmluvy uvedenými v článku 245 ZFEÚ;

21. pripomína, že pri konflikte záujmov nejde iba o prípady tzv. efektu otáčavých dverí; zdôrazňuje, že účinné riešenie všetkých zdrojov konfliktov záujmov je kľúčové pre dosiahnutie dobrej správy vecí verejných a zabezpečenie dôveryhodnosti politického a technického rozhodovania; domnieva sa, že osobitnú pozornosť treba na úrovni EÚ venovať menovaniu kandidátov na pozície v inštitúciách, agentúrach a orgánoch Únie, pričom sú potrebné prísne normy a konkrétne opatrenia, ktoré nenechávajú priestor pre pochybnosti o akomkoľvek konflikte záujmov;
22. víta skutočnosť, že v roku 2015 všetky inštitúcie EÚ zaviedli interné pravidlá ochrany oznamovateľov podľa článku 22 písm. a) až c) služobného poriadku, čím podporili regulované oznamovanie protispoločenskej činnosti; konštatuje, že ochrana oznamovateľov pred odvetnými krokmi by mohla byť účinnejšia; na tento účel naliehavo žiada prijatie spoločných pravidiel na podporu oznamovania protispoločenskej činnosti a zavedenie minimálnych záruk a ochrany pre oznamovateľov;
23. požaduje smernicu týkajúcu sa oznamovania protispoločenskej činnosti, v ktorej sa stanovia vhodné kanály a postupy na odsúdenie všetkých foriem protiprávneho konania, ako aj minimálne primerané záruky a právna ochrana pre oznamovateľov protispoločenskej činnosti vo verejnom i súkromnom sektore;
24. víta zavedenie mechanizmu podávania sťažností na prípadné porušovanie základných práv agentúre Frontex, a to na základe prebiehajúceho vyšetrovania postupov používaných agentúrou Frontex a členskými štátmi pri spoločných nútených návratoch neregulárnych migrantov, vedeného ombudsmankou; víta začlenenie takéhoto mechanizmu do nového nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii;
25. vyzdvihuje európsku ombudsmanku za vyšetovanie skutočností, či členské štáty dodržiavajú Chartu základných práv Európskej únie pri vykonávaní opatrení financovaných z prostriedkov EÚ, napríklad projektov zameraných na umiestňovanie osôb so zdravotným postihnutím do ústavnej starostlivosti namiesto ich začleňovania do spoločnosti; naliehavo žiada európsku ombudsmanku, aby pokračovala v takýchto vyšetrovaníach s cieľom zabezpečiť transparentnosť a pridanú hodnotu projektov;
26. víta spoluprácu medzi ombudsmankou a Európskym parlamentom v rámci EÚ pre Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, najmä pokiaľ ide o výzvy na plné vykonávanie dohovoru na úrovni EÚ a na vyčlenenie dostatočných zdrojov na tento účel; opätovne potvrdzuje svoju plnú podporu vykonávaniu dohovoru a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby schválili úplné vykonávanie dohovoru na úrovni EÚ;
27. podporuje úsilie ombudsmanky pri riešení prípadov diskriminácie, práv menšinových skupín a práv starších osôb počas seminára Európskej siete ombudsmanov na tému Ombudsmani proti diskriminácii;
28. podporuje úsilie ombudsmanky o zabezpečenie nestrannosti v rozhodovacom procese Komisie týkajúcom sa otázok hospodárskej súťaže;
29. uznáva, že právo občanov vyjadriť sa k tvorbe politiky EÚ je teraz dôležitejšie ako kedykoľvek predtým; víta usmernenia, ktoré ombudsmanka navrhla na zlepšenie fungovania európskej iniciatívy občanov, najmä pokiaľ ide o prípady, keď Komisia zamietne európsku iniciatívu občanov na základe dôkladného odôvodnenia; uznáva však, že existujú významné nedostatky, ktorými sa treba zaoberať a ktoré treba vyriešiť,

ak sa má zvýšiť účinnosť európskej iniciatívy občanov; predpokladá, že väčšie zapojenie občanov do určovania politík EÚ zvýši dôveryhodnosť európskych inštitúcií;

30. oceňuje nepretržitý dialóg a úzke vzťahy ombudsmanky so širokou škálou inštitúcií EÚ vrátane Európskeho parlamentu a iných orgánov s cieľom zabezpečiť administratívnu spoluprácu a súdržnosť; oceňuje tiež úsilie ombudsmanky zabezpečiť neustálu a otvorenú komunikáciu s Výborom pre petície;
31. uznáva, že aj agentúry EÚ musia dodržiavať rovnako prísne normy transparentnosti, zodpovednosti a etiky ako všetky ostatné inštitúcie; oceňuje význam práce európskej ombudsmanky vo viacerých agentúrach v celej EÚ; podporuje návrh pre Európsku chemickú agentúru (ECHA), podľa ktorého registrujúci musia preukázať, že vynaložili maximálne úsilie s cieľom zabrániť testovaniu na zvieratách, a poskytnúť informácie o tom, ako sa vyhnúť testovaniu na zvieratách;
32. podporuje odporúčania ombudsmanky, aby Európsky úrad pre bezpečnosť potravín prehodnotil svoje pravidlá a postupy týkajúce sa konfliktu záujmov s cieľom zabezpečiť riadne konzultácie s verejnosťou a verejnú účasť;
33. pripomína, že v úsilí o dosiahnutie cieľa, ktorým je dobrá správa v prospech občanov EÚ, má tiež ombudsmanka možnosť, a teda aj povinnosť vykonávať kontrolu práce Európskeho parlamentu;
34. vyzýva na skutočnú modernizáciu kódexu dobrého administratívneho správania prijatím záväzného nariadenia počas tohto legislatívneho obdobia;
35. vyzýva európsku ombudsmanku, aby do budúcich výročných správ doplnila kategorizáciu sťažností, na ktoré sa nevzťahuje mandát úradu ombudsmana, pretože by to poslancom Európskeho parlamentu umožnilo získať prehľad o problémoch, s ktorými sa stretávajú občania EÚ;
36. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie a správu Výboru pre petície Rade, Komisii, európskej ombudsmanke, vládam a parlamentom členských štátov a ombudsmanom alebo rovnocenným príslušným orgánom členských štátov.